آزمون نوبت اول : **فارسی (۳)** نام و نام خانوادگی : ..... نام کلاس : ..... **دوازدهم انسانی / تجربی / ریاضی**	جامعه تعلیمات اسلامی یزد مجتمع آموزشی حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام دبیرستان (دوره دوم) دخترانه / پسرانه	**تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۱۹** **زمان: ۷۰ دقیقه** **۳۲ سؤال – ۳ صفحه** **ساعت شروع: ۸ صبح**

بارم	* پاسخ‌های خود را در پاسخ‌برگ بنویسید.
	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)
۰/۵	**۱- معنای درست واژه‌های مشخص شده زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.** **الف) سرد و سیه و خموش و آوند (آویزان - خشمگین و قهرآلود)** **ب) چه نیکو گفت با جمشید دستور (اجازه – وزیر)**
۰/۲۵	**۲- کدام واژه در درس «نی‌نامه»، تداعی‌کنندهٔ متن زیر است؟** **«کشش روح انسان خداجو در راه شناخت پروردگار و ادراک حقیقت هستی»** **الف) مراقبت ب) اشتیاق ج) مکاشفت د) مستغرق**
۰/۲۵	**۳- معنی لغت مشخص شده در جملهٔ زیر را بنویسید.** **«پیرمرد از داخل کازیهٔ روی میز یک پاکت کهنه برداشت.»**
۰/۷۵	**۴- واژهٔ درست املایی را از داخل کمانک انتخاب کنید.** **الف) دیوارهای (قتور – قطور) و باروهای دودخورده بازگو می‌کند.** **ب) تن ز جان و جان زِ تن (مستور – مسطور) نیست** **پ) (حیات – حیاط) از عشق می شناس.**
۰/۵	**۵- در عبارت‌های زیر، املای کدام واژه‌ها غلط است. آن را مشخص کنید و درست آن را بنویسید.** **الف) واصفان هلیهٔ جمالش به تحیّر منسوب.** **ب) همه به هم ذل زدیم و در میان بهت و حیرت اسیر دشمن، همراه با حاجی با صدای بلند از ته دل خندیدیم.**
۰/۷۵	**۶- در میان گروه واژگان زیر، املای سه واژه نادرست است. مشخص کنید و درست آن را بنویسید.** **«مسلک و روش – صریر و اورند – هتاکی و بی‌حرمتی – سنا و ستایش – تریاق و پادزهر – داروقه و نگهبان»**
۰/۵	**۷- در بیت زیر، کدام‌یک از ترکیبات مشخص شده اضافی است و کدام‌یک وصفی؟** **زین بی‌خردان سفله بستان // داد دل مردم خردمند**
۰/۲۵	**۸- نوع «را» را در مصراع زیر مشخص کنید.** **«مرزبان را مشتری جز گوش نیست.»**
۰/۵	**۹- در عبارت زیر، حذف را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید.** **«هر نفسی که فرو می‌رود، ممدّ حیات است و چون بر می‌آید مفرّح ذات.»**
۰/۲۵	**۱۰- در جملهٔ «همه به او قهرمان می‌گفتند، کلمهٔ «قهرمان»، نقش دستوری ..... دارد.**
۱	**۱۱- در گروه‌های اسمی زیر، وابستهٔ وابسته از چه نوع است؟ نمودار پیکانی آن‌ها را رسم کنید.** **الف) دانش‌آموز پایهٔ دوازدهم ب) منظرهٔ جنگ واترلو**
۰/۷۵	**۱۲- با توجه به عبارت زیر، به سؤالات پاسخ دهید.** **«آن روز سیصد تومان پول مجموعاً تهیه کرده بودم که به تهران بیایم و این مخارج قریبِ شش ماه من بود.»** **الف) در متن فوق یک واژهٔ «هم آوا» مشخص کنید.** **ب) در گروه اسمی مشخص شدهٔ بالا، هسته و نوع وابستهٔ وابسته را بنویسید.**
۰/۵	**۱۳- در بیت «زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست // در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست»، فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.**

www.kanoon.ir

	بارم
۱۴- الگوی ساخت همهٔ گزینه‌ها به جز جملهٔ گزینه ....., (نهاد + مفعول + مسند + فعل) است. الف) عشق حقیقی دل و جان را پاک می‌گرداند. ب) برخی عاشق را دیوانه می‌پندارند. ج) عشق از بهر این معنی فرض راه آمد. د) محبّتِ به غایت را عشق خوانند.	۰/۲۵
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۵- در کدام‌یک از ابیات زیر، آرایهٔ «اسلوب معادله» و در کدام‌یک آرایهٔ «حسن تعلیل» به کار رفته است؟ الف) تا چشم بشر نبیندت روی // بنهفته به ابر چهر دل‌بند ب) عشق چون آید، برد هوش دل فرزانه را // دزد دانا می‌کُشد اول چراغ خانه را	۰/۵
۱۶- در متن زیر، تشبیه را مشخص کنید و یک «استعاره» بیابید و مفهوم آن را بنویسید. «فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد.»	۰/۷۵
۱۷- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. - به غزل‌هایی که محتوای آن، بیش‌تر مسائل سیاسی و اجتماعی است، ..... می‌گویند که در عصر ..... رواج یافت.	۰/۵
۱۸- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) قصهٔ شیرین و فرهاد ب) تمهیدات	۰/۵
۱۹- در عبارت‌های زیر، آرایه‌های قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. الف) یک روز دنیایی به روم چشم داشت ب) شو منفجر ای دل زمانه پ) آتش است این بانگ نای و نیست باد // هر که این آتش ندارد نیست باد	۱/۲۵
۲۰- کدام بیت یک «مناظره» محسوب می‌شود؟ الف) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگو // من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم ب) گفت: «می باید تو را تا خانهٔ قاضی برم» // گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست»	۰/۵
۲۱- بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	۰/۵
۲۲- کدام گزینه، مصراع دوم بیت زیر است؟ آیینهٔ نگاهت، پیوند صبح و ساحل ..... الف) لبخند گاه‌گاهت، صبح ستاره باران ب) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران	۰/۲۵
۲۳- با توجه به کلمات داده شده، مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. (دو واژه اضافی است.) (سنگ، کف، فریادها، مهری، برانگیخت، کوهساران، از) باز آ که در هوایت خاموشی جنونم	۰/۲۵
پ) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۴- در بیت «بشنو از نی چون حکایت می‌کند // از جدایی‌ها شکایت می‌کند»، مقصود مولوی از کلمات مشخص شده چیست؟	۰/۵
۲۵- با توجه به متن زیر،«سهروردی» شرط دست‌یابی به عالم عشق را چه می‌داند؟ «پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سِیّم پایه، عشق. و به عالم عشق – که بالای همه است – نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه‌ی نردبان نسازد.»	۰/۵

www.kanoon.ir

	بارم
۲۶- عبارت «خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده و وظیفهٔ روزی به خطای مُنکر نبرد»، به کدام صفات خداوند اشاره دارد؟ (ذکر دو مورد)	۰/۵
۲۷- چرا شاعر در بیت «ای دیو سپید پای دربند // ای گنبد گیتی ای دماوند»، برای دماوند «دیو سپید» و «گنبد گیتی» ذکر کرده است؟	۰/۵
۲۸- در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم // هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت»، مقصود از «مردم صاحب قلم» کیست؟	۰/۲۵
۲۹- هر یک از موارد «ستون الف» با کدام مفهوم «ستون ب» تناسب دارد؟	۱

«الف»	«ب»
۱- هر که جز ماهی ز آبش سیر شد // هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد	الف) رشوه‌خواری
۲- آیین طریق از نفس پیر مغان یافت // آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند	ب) برتری عشق بر عقل
۳- گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان// گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست	ج) مقام بلند پیر و راهنما
۴- سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید	د) اشتیاق پایان‌ناپذیر عاشق

۳۰- مفهوم کلی مصراع مشخص شده را بنویسید. ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند // <u>تا تو نانی به کف آریّ و به غفلت نخوری</u>	۰/۲۵
۳۱- کدام‌یک از ابیات زیر، به «بیگانه ستیزی» و کدام‌یک به «ناپایداری قدرت» اشاره کرده است؟ الف) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد // زِ اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است ب) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند // کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟	۰/۵
۳۲- معنی شعر و نثر	
الف) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد // خبر از من به رفیقی که به طَرْف چمن است	۰/۵
ب) نروم جز به همان ره که توام راه نمایی	۰/۵
پ) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست	۰/۵
ت) از سیم به سر یکی کله خود	۰/۵
ث) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد.	۰/۵
ج) صبح هنگام «چریغ آفتاب» کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اُتراق می‌کردیم.	۰/۵
چ) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.	۰/۷۵
ح) کرانه‌های فرات، خط از کرانهٔ رود تیبر می‌خواندند.	۰/۲۵
جمع بارم	۲۰
«راهتان روشن و فرجامتان نیک باد.»	